

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

**про результати відвідування ізолятора тимчасового тримання № 1 Головного
управління Національної поліції в Тернопільській області
09.04.2025**

м. Тернопіль 2025

I. ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 09 квітня 2025 року групою НПМ здійснено відвідування ізолятора тимчасового тримання № 1 (м. Бережани) Головного управління Національної поліції в Тернопільській області.

Відвідування здійснювали члени групи НПМ:

Криницький Олександр Миколайович, представник Уповноваженого у Тернопільській області;

Коновалова Вікторія Віталіївна, регіональний координатор взаємодії з громадськістю Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Біловус Людмила Романівна, головний спеціаліст відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Сапужак Софія Михайлівна, головний спеціаліст відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Шевченко Уляна Степанівна, представниця громадської організації.

Загальна інформація

Ізолятор тимчасового тримання № 1 (м. Бережани) Головного управління Національної поліції в Тернопільській області (далі – ізолятор, ІТТ) розташований за адресою: вул. Степана Бандери, 8, м. Бережани, Тернопільська область, 47501.

Керівництво: Коман Іван Іванович, начальник ІТТ № 1 (м. Бережани) ОП ГУНП в Тернопільській області, майор поліції.

Особовий склад ІТТ налічує 12 посад, із яких:

- начальник ІТТ – 1 посада;
- ст. інспектор-черговий – 1 посада;
- інспектор-черговий – 3 посади;
- інспектор дотримання прав людини – 4 посади;
- поліцейський – 3 посади.

Укомплектовано 11 посад, з яких 8 посад укомплектовано чоловіками, 3 посади укомплектовано жінками. На час моніторингу наявна 1 вакансія інспектора ДПЛ.

ІТТ розташований у приміщенні Відділу поліції № 1 (м. Бережани) Тернопільського РУП ГУНП в Тернопільській області. ІТТ обладнано охоронною та пожежною сигналізацією, цифровим відеоспостереженням.

Відповідно до технічного паспорта ІТТ, ізолятор має 4 окремі камери та розрахований на одночасне утримання 8 осіб. Середньодобове наповнення складає 2 особи. З початку 2025 року, станом на момент відвідування, в ІТТ утримувалося 43 особи. На час відвідування в камерах перебувало 2 особи.

Камерні приміщення ІТТ охайні, обладнані однарусними ліжками з індивідуальними спальними місцями, на вмонтованих раковинах наявні гігієнічні засоби. У кожній камері міститься два прикріплені до підлоги стільця, один

прикріплений до підлоги стіл для приймання їжі, є радіоприймач, кнопка виклику персоналу ізолятора, з метою негайного встановлення контакту, відеокамера. Встановлено приліжкові тумбочки із розрахунку 1 на 2 особи, над тумбочкою вмонтовано настіnnу шафу (фото 1, 2, 3, 4).

У камерах належний рівень штучного та природнього освітлення, вмонтований рекуператор (система механічної вентиляції) для підтримання належного рівня вологості, належний температурний режим. Наявний безперешкодний доступ до туалету. Забезпечено доступ до питної води, наявний результат на відповідність ДСП 2.2.4–171–10 за мікробіологічними показниками № 16 санітарно-біологічного дослідження від 07.02.2025 року, за яким питна вода з крану відповідає НД.

Забезпечено відповідність нормам щодо мінімальної житлової площі для затриманих осіб, а також гарантовано їхнє право на приватність. (фото 5).

Факти заподіяння тілесних ушкоджень чи насильницького заподіяння смерті утриманим в ІТТ особам відсутні.

Під час конфіденційного спілкування з моніторинговою групою, утримувані особи скарг не заявляли, умовами перебування та ставленням персоналу ІТТ задоволені.

Усі співробітники ІТТ пройшли навчання з надання домедичної допомоги, що підтверджується відповідними сертифікатами від Товариства Червоного Хреста України та сертифікатами Тернопільського національного медичного університету імені Я. Горбачевського.

В ізоляторі наявні універсальні аптечки з розрахунку одна аптечка на кожную камеру для надання домедичної допомоги, наповнення яких має актуальні терміни придатності (фото 6, 7).

Персонал ІТТ обізнаний з міжнародними та національними нормативними актами, що забороняють катування та інші види неналежного поводження. У посадових інструкціях працівників ІТТ зазначено пункти про заборону катувань.

В ІТТ забезпечується триразове харчування. У якості основного харчування в ізоляторі міститься запас готових страв у реторт-пакетах з актуальними строками придатності, посуд у достатній кількості (фото 8, 10).

Усі співробітники ізолятора, що забезпечують харчування утримуваних осіб, мають особові медичні книжки з актуальними відомостями про проходження періодичного медичного огляду.

В ізоляторі розташована кімната для підігрівання їжі обладнана електричною плитою, СВЧ-піччю, електрочайником, раковиною з підведенням проточної холодної та гарячої води (фото 9, 11).

Поруч з кімнатою для підігрівання їжі розташована душова кімната, забезпечена миючими та гігієнічними засобами (фото 12, 13).

Для забезпечення доступу утримуваних до свіжого повітря в ІТТ наявний один прогулянковий дворик, де особам надаються щоденні прогулянки. На території прогулянкавого дворику облаштовано спортивне знаряддя (шведська стінка з турніком), міцно закріплена лава. Для захисту від атмосферних опадів над прогулянковим двориками вздовж стін обладнано козирок полегшеної конструкції з винесенням у середину дворику (фото 14, 15, 16).

За результатами вивчення документації фактів порушення строків тримання в ІТТ, а також перевищення допустимої тривалості процесуальних дій з

утримуваними особами не виявлено. Також не встановлено порушень вимог роздільного тримання окремих категорій осіб у камерах ІТТ та під час виходу на прогулянки.

Записи у журналі ознайомлення осіб, які поміщуються до ІТТ, з їх правами та обов'язками свідчать про те, що всі утримувані в ІТТ особи були ознайомлені з їх правами та обов'язками.

В ізоляторі встановлена інформаційна підсистема «Custody Records» інформаційно-комунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України».

У коридорі ІТТ наявні інформаційні стенди щодо гарячих ліній центрів з надання безоплатної правничої допомоги та інформацією щодо звернення до Уповноваженого ВРУ з прав людини.

Попередні зауваження

Попереднє відвідування ізолятору групою НПМ здійснено 08.05.2023 році, за результатом якого було рекомендовано:

1. Передбачити посаду медичного працівника або забезпечити регулярні відвідування ІТТ лікарем, який працює за сумісництвом;
2. Забезпечити засудженим право на доступ до свіжого повітря;
3. Обладнати вікна камер квартирками із замками для вентиляції;
4. Обладнати камерні приміщення настінними шафами;
5. Обладнати камерні приміщення антенами ефірного телебачення;
6. Забезпечити наявність у камерах гарячого водопостачання;
7. Обладнати кімнату для побачень;
8. Обладнати санвузли в камерах напівавтоматичними змивними кранами;
9. Сконструювати перегородки кабін санітарних вузлів висотою не менше, ніж 1,5 метри.

Слід зазначити, що недоліки та порушення, виявлені під час попереднього відвідування, а також надані рекомендації виконані частково.

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права на гідні умови тримання (стаття 25 Загальної декларації прав людини, стаття 3 ЄКПЛ, стаття 28 Конституції України).

1. Відповідно до пунктів 10, 11 Мінімальних стандартних правил поводження з в'язнями приміщення, якими користуються ув'язнені, повинні відповідати санітарним умовам. Вікна повинні бути сконструйовані так, щоб забезпечувати доступ свіжого повітря, незалежно від того, є чи немає штучної системи вентиляції. Відповідні вимоги закріплені також у нормах національного законодавства.

Групою НПМ встановлено, що конструкція віконного блоку суцільна, без обладнання квартирки у верхній частині вікна. При цьому технічний засіб для відкриття вікна облаштовано ззовні, що не дозволяє утримуваним особам власноручно відкривати вікно для провітрювання.

Порушення права на життя (стаття 27 Конституції України, стаття 2 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод).

2. Кожна людина має невід’ємне право на життя. В контексті захисту права на життя осіб, які перебувають в місцях несвободи в умовах дії воєнного стану, на державу покладаються додаткові обов’язки. Зокрема, вжиття заходів до своєчасної евакуації утримуваних осіб в безпечні місця у випадку наближення лінії фронту до місця несвободи, а також створення умов для захисту утримуваних від дальніх засобів ураження (ракет, ударних безпілотних літальних апаратів тощо), шляхом обладнання/побудови захисних споруд, придатних для мінімального тимчасового укриття утримуваних осіб та персоналу у випадку оголошення сигналу повітряної тривоги, а також забезпечення своєчасного укриття у цих спорудах утримуваних осіб та персоналу.

Під час відвідування групою НПМ встановлено, що ІТТ не обладнаний захисними спорудами цивільного захисту (укриттям). Під час сигналу оповіщення «Повітряна тривога» утримувані особи та персонал ІТТ продовжують перебувати у приміщеннях ізолятору.

Розділ 12 Галузових будівельних норм України В.2.2-00032684-001:2023, передбачає проектування на об’єктах вбудованих захисних споруд цивільного захисту з можливістю укриття 100 % утримуваних осіб та працівників, які можуть одночасно перебувати в об’єкті для утримання (розміщення, поміщення) осіб відповідно до режиму роботи закладу у найбільш чисельну зміну.

Разом із тим, керівництво ІТТ не позбавлені відповідальності за життя утримуваних осіб та зобов’язані передбачити безпечне розміщення утримуваних осіб і працівників ІТТ.

Порушення права осіб з інвалідністю, (передбачені Конвенцією про права осіб з інвалідністю, ратифікованою Законом України №1767-VI від 16.12.2009).

3. У порушення вимог ДБН України В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель та споруд. Основні положення», затверджених наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України 30.11.2018 № 327 (далі – ДБН В.2.2-40:2018) вхід до ІТТ, камерні та санітарно-гігієнічні приміщення ІТТ, дворик для прогулянок не пристосовані для маломобільних груп населення у тому числі, які мають вади зору (відсутні пандуси, поручні, покажчики шрифтом Брайля тощо).

Порушення права на професійну правничу допомогу (стаття 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 59 Конституції України).

4. Відповідно до вимог статті 48 Кримінального процесуального кодексу України підозрюваний або обвинувачений має право на першу вимогу мати адвоката і побачення з ним до першого допиту з дотримання умов, що забезпечують конфіденційність спілкування, а також після першого допиту з дотримання умов, що забезпечують конфіденційність спілкування, а також після першого допиту – мати такі побачення без обмеження їх кількості і тривалості.

Однак, у ІТТ відсутня кімната для конфіденційного спілкування з адвокатом. З метою забезпечення права затриманого на конфіденційне побачення із захисником використовується кімната для проведення слідчих дій (фото 17, 18).

Порушення права на контакт із зовнішнім світом (пункт 37 Мінімальних стандартних правил поводження з в'язнями).

5. В ізоляторі відсутня кімната для побачень, чим порушуються вимоги пункту 6 розділу III Правил внутрішнього розпорядку в ізоляторах тимчасового тримання Національної поліції України, затвердженого Наказом Міністерства внутрішніх справ України 25 вересня 2023 року № 777.

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ

Головному управлінню Національної поліції в Тернопільській області, ізолятору тимчасового тримання № 1 (м. Бережани) Головного управління Національної поліції в Тернопільській області:

Опрацювати питання щодо можливості розширення та належного фінансування ізолятора тимчасового тримання № 1 (м. Бережани) Головного управління Національної поліції в Тернопільській області, з метою приведення приміщень ізолятора у відповідність до національних та міжнародних стандартів;

Удосконалити конструкції вікон камер для створення можливості утримуваним особам власноручно відкривати їх для провітрювання;

Обладнати кімнати для роботи адвоката з підозрюваними або обвинуваченими;

Обладнати кімнати для побачень;

Опрацювати питання щодо приведення приміщень ізолятора відповідно до норм ДБН В.2.2 – 40:2018 «Державні будівельні норми. Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення».

Додаток: фотоматеріали на 3 арк. в 1 прим.

**Керівник групи НПМ
Представник
Уповноваженого
у Тернопільській області**

Олександр КРИНИЦЬКИЙ

Φοτο 1

Φοτο 2

Φοτο 3

Φοτο 4

Φοτο 5

Φοτο 6

Φοτο 7

Φοτο 8

Фото 9

Фото 10

Фото 11

Фото 12

Фото 13

Фото 14

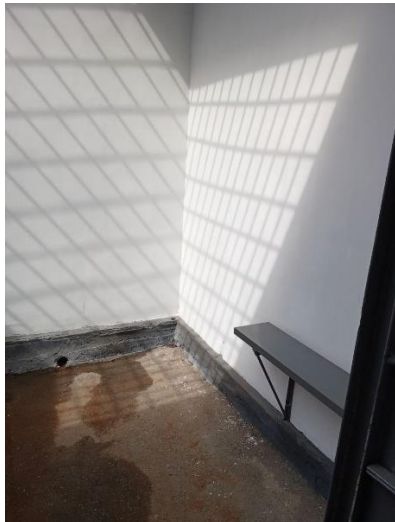

Фото 15

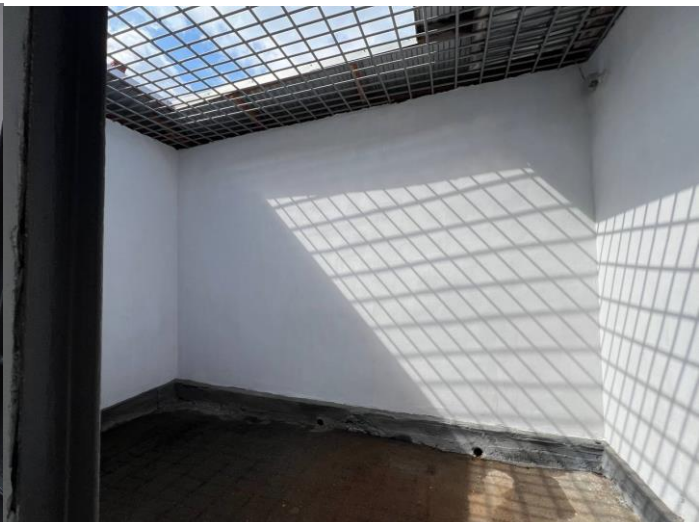

Фото 16

Фото 17

Фото 18

